2

Proemium libri de Anima

Ad laudē.gloriaꝫ. et

honorem superbenedicte trinitatis patris
et filij et spiritussancti.christifere intemerate
ꝟgis Marie. necnō gloriosissimi fidei ath/
lete et hereticoꝝ mallij Hieronymi.ad profe
ctum deniqꝫ in palestra philosophica agoni
zantiū.qui summis lucubrationibꝰ famosissi/
mū illd̓ delphicū apollinis oraculū nothise/
litos(qd̓ satyricus ille Juuenalis diuinam ꝛ
celestē appellat sententiā)implere desudant.
Incipiūt cōmētaria stromathea triū libroꝝ
quos archiphs Aristoteles de anima intitu
lauit. ad vnguem castigata et vigilanti stu/
dio limata burse laurentiane Coloniensis ꝓ
cessuꝫ ꝯtinentia. In quibꝰ textu scd̓m inten/
tionē magni Alberti exposito.formate q̄daꝫ
disputabiles positiones cū dubijs vbi ma/
terie difficultas exposcit annectuntur.

Bonorū ho-

b norabiliū noticiā opi
nātes.magis autem
alteraꝫ altera.aut se/
cundū certitudinem
aut ex eo ꝙ melioꝝ quideꝫ et mira/
biliorū est.propter vtraqꝫ hec.ani/
me historiā rationabiliter. vtiqꝫ in
primis ponemus.

Iste est sextus liber naturalis phie in quo
phs determinat de anima et potentijs eius
va Et diuidit in tres libros ꝑtiales. In ꝓmo
docet modū ꝓcedendi in inquisitiōe noticie
ipiꝰ aīme. In scd̓o determinat de ea quo ad
quidditatem.et de potentijs aīme vegetatiue
et sensitiuis exterioribus. In tertio de sensi/
bus interioribus.intellectu.et ꝟtute motiua.
scd̓a ibi Que quideꝫ a prioribus dicta sunt.
tertia ibi Quoniā aīaꝫ duabꝰ differentijs.
le Primꝰ liber diuidit in duos tractatꝰ.in q̄ꝝ
ꝓmo ponit proemium.et in scd̓o determinat
de aīa ꝰm opinionem antiquoꝝ. Proemiuꝫ
diuidit in quiqꝫ capl'a. In primo iuxta do/
ctrinā Marci Tullij i pricipio sue rhetorice
tria facit. Primo reddit auditores beniuo/
los id est bone voluntatis ad audiendum et
hoc quo ad volūtatem. In scd̓o reddit eos
dociles id est dispositos ad receptionē do/
ctrine quo ad itellectū. In tertio reddit eos
attentos quo ad memoriā. Primū facit:ostē
dendo dignitatē et vtilitatem siue bonitatē
istiꝰ scie.eo ꝙ bonū est volūtatis obiectum.
Scd̓m facit:ostendendo ordineꝫ ꝓcedendi.
quia faciliꝰ hoc intelligit qd̓ ordinate ꝓpo/
nitur. Tertium:ostendēdo difficultatē. quia
in difficilibꝰ necesse est diligenter attendere
Et predicta tria in sequentibꝰ q̄ttuor capi/
tulis magis dearticulat et distinguit. Quo
ad ꝓmū dicit in textu. Cū nos opinemur cer
tissime omnē scientiā esse de nūero bonoruꝫ
honorabiliū.eo ꝙ oīs vera scia est de se ap/
petibilis. vna tn̄ scientia est altera magis de
nūero honorabiliū.ꝓpter alterā duaꝝ causa/
rum.aut propter duas causas simul. Quaꝝ
vna est certitudo quā facit de suis cōclusio/
nibus ꝑ firmissimas demōstrationes.q̄ ꝓce/
dunt ex primis et veris.vel ex his que ex
primis et veris sumpserunt fidem. Sicut
geometriā et arithmeticaꝫ in mathematicis
videmꝰ omnes alias excellere ꝓpter eā cau/
sam. Altera āt est ꝙ melioꝝ subiectoꝝ et mi/
rabilioꝝ est. Meliora vocamꝰ nobiliora.si/
cut incorruptibilia.meliora sunt corruptibi/
libꝰ. Mirabiliora āt q̄ altiores et magꝭ. dif/
ficiles et remotas hn̄t causas. talia enī oīs sa
piēs miratur et inquirit Sicut in doctrinis
mathematicis videmꝰ astronomiā oēs alias
scias excellere ex ꝑte illiꝰ ꝙ incorruptibilis
subiecti est.cuiꝰ passiōes et passionū causas
omnes mirantur vt lune et solis eclipses.
Cū igitur propter dictas duas causas vna
scia sit sup aliā aut propter alterā istaꝝ cau/
sarum.scia de aīma ꝓpter vtrāqꝫ istaꝝ prio
ritate dignitatis dꝫ poni ꝓma. Nobilioris
enī subiecti est q̄ꝫ aliqua scientia corpoꝝ.et
mirabilioris quia omnis sapiens mirabit de
causa lucis intellectus anime.et passionibus
eius. Et qualiter est quodāmodo omnia in/
telligibilia quo ad fieri ꝑ intellectū possibilē.
et quo ad facere ꝑ intellectū agentem. Etiā
hec scia est certissimaꝝ demōstrationū.quia
liceꝫ quo ad nos sit occulta hn̄s principia.eo
ꝙ oculus nostri intellectus se habet ad ma/
nifestissima in natura sicut oculus noctue ad
lumen solis.tn̄ nihil manifestiꝰ est in natura
q̄ꝫ fons et origo omnis cognitionis qui est

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-73/0003
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG